

KUSƏSUTU LELUYU TAKELAYA Kutolvutu

Takəlaya kane ka taa ké Moisi lela kosəsutunaan mpa Iso ka təwa Isəyəli nyéma ke Luw takəlaya taa tə. Ka taa tətə we təmnnaa mpa Moisi heela Isəyəli nyéma tə. I təəsa-wə sì Iso səəla-wəyə səsəm. Haləna í na-wə pá pəeeli nəyə ke wulaya tətu taa, na í kenti pa təo. I hula-wə tətə sì Iso tike nté Iso, nəyəlv i fei tətə, í ká səəli-i ké na luyu kvlvmyg, na mə ləsaya səv-i təmammam, na mə toma təna (6:4-5).

Isəna pa faya Kosəsutu Leluyu takəlaya tə:

Moisi faaci kancaalaya nyəŋ, titite 1:1-4:43

Moisi faaci naale nyəŋ, titite 4:44-28:68

Moisi faaci tooso nyəŋ, titite 28:69-30:20

Yosuwee leetvuy ke Moisi lonte, titite 31

Moisi kawəyaya, titite 32

Moisi koola Isəyəli nyéma tənaya kvpantu, titite 33

Moisi səm təm, titite 34

MOISI KUYČUTU KANCAALAYA NYEINTU

¹ Təmnnaa mpa mpa Moisi heela Isəyəli yəlaa tənaya wulaya tətu taa, na pəcə pá təsəyi Yaatanı pəyə ke Sufi isəntaa, na Palan na Tofeli na Lapan na Hasaləti na Ti-Sahapı pa heku taa təyəlo.

² Pa luw Holəpu^a na pá kraya Itəm puyu mpaav tə, kuyeeŋ naanuwā na kvlvmyg ke pa lapa, haləna Kateesı-Paaneya.

---

^a **1:2 Holəpu:** Holəpu na Sinayi hətə kvlvmtələ ke.

3 Pa Icipiti luv pənaya nule nyəŋka, ısətu naanuwa na kolv nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku taa ké Moisi heela Isəyeli nyéma ke nti Tacaa ka tu-i sí í tələsí-wə tə.

4 Waatv wei i yoowa na í kəli Amolii nyéma wulav Sihon wei i ka wə Hesəpən icate taa tə, na Pasan nyəŋ Oki wei i təkaya kawulaya ke Asetaloti na Itəlei pa acaləe təə tə.

5 Saa wei pa wə Mowəpu tetv taa, na pá ta tesəta Yaatanı pəyə təyə Moisi caala kvəsəsütu təne tə təm ke seyəsuyu sí:

Isə ha Isəyeli nyéma ke nəyə si pá tee

6 Waatv wei tui wə Holepu puyu kiŋ təna təyə Tacaa yəyətəa sí, tə taanja təna təcam.

7 Pə təə tə, té kpesi na té polo pulasi həyələŋ taa timpi Amolii nyéma wəe tə. Na pə cələ Kanaan nyéma tetvnaa taa ké pə krayav Yaatanı kacəka, na pulasi həyəlvuŋ, na tətekəle, na Nekəfi, na teŋku Metitelanee imalav ke Kanaan nyéma tetv taa tə. Na Lipan, haləna pəyə səsaya lfəlati.

8 I nawaa, mə niŋ taa ké ma tú tetv təna. Mpə tə, í polo na í mu-ti. Tacaa ka yəyətəna tuunav ké sí i ká ha-təyɪ mə caanaa Apəlaham na Isaaka na Yakəpu, na pələ pa luvuŋ nyéma tənaya pa waali.

Moisi kpav ke hvvlaa

9 Mərýgý Moisi təma sí: Maa heela-meyę Holepu puyu kiŋ sí maa pəsəyı na má paasəna-meyę ma tike.

10 Mpi tə, Tacaa mə Isə lapaya na í huki, na saŋa taa í wə payale ısu ısətvlvñası.

11 Mə caanaa Isə Tacaa í yele na í səəsi hukuŋu ke təm iyaya (1000). Na í kooli-meyę kvpantv ısu i ka səu nəyə tə.

12 Isenaya maa pesi ma tike na má səyəli mə səyəla na mə wahalanaa na mə yoon?

13 I ləsi mə kpeka taa kē ləmayasəe nyéma na mpa pa nyéma yaasi na pa həte yaawa tə, na má kpa-weyə mə nyug nyéma.

14 Halí í cə-m si ma kumayasətu ntı tə we teu.

15 Mpoyú ma kpa mpe inu pa taa ləmayasəe nyéma mpa pa həla yaawa təyə yəlala iyaya (1000) nyug nyéma, na nuanwa (100) nyug nyéma, na nule na naanuwa nyug nyéma, na naanuwa nyug nyéma. Na má kpa mpa pə kaasaa tə pa taa kē paa kpekəle nte tə akewenaa.

16 Iləna má tú mə təm huvlaa si ye təm mayana mə teetunaa ke pa taa pa tike, yaa mə na cayala, í welisi tə taa kē teu na í təj isəna tampana səjaa tə, na í huv-ti.

17 I taa fayasi yəlala ke mə huvlenaa taa. Paa tonju paa kumyəntu, pə wee si í nuna-weyə. I taa see yəlala. Mpi tə, Iso həte taa kē í huvkəna. Nti té we-meyə kate ilə í kəna-ti na má nu.

18 Waatu inəyi ma tu-meyə nti nti í ká la tə.

Feylaa tilugu kē Kanaaŋ tetv taa

19 Pə waalı kē tə kula Holəpu pugn isu Tacaa ká heeluyu-tu tə, na tə faya wulaya tetv anaam asola nyəntu nti, isu í nyəm tə. Amolii nyéma pugn mpaav ke tə kpaya na tə tala Kateesi-Paaneya.

20 Halí ma heela-me si í tapa Amolii nyéma pugn ŋku tá Iso Tacaa ha-tu təyəle.

21 Iso tuwa tetv tənaya mə niŋ taa kē. I kvlı na í mu-ti na tə pesi mə nyəntu, isu mə caanaa Iso Tacaa ka heeluyu-me tə. I taa nyá. Pəyele mə laŋa í taa ŋmaa paa pəcə.

22 Tənaya mə təna í kəma ma kinj na í təŋ si: Té tili apalaa ke tá nəyə təo, na pá feŋ tetv ntı na pá húlí-tvəŋ mpaaŋ ŋku tu kpayə tə. Na acalee nna nna tu tala tə.

23 Mpúyú ma sama mə ləmayaſee ani. Iləna má ləsi mə kpeka taa kék yolu yolu kék yəlaa naanuwa na naale.

24 Mpe iní pa teena na pá fayana puyu taa. Haləna Isəkəəli tetekele na pá feŋ-ti.

25 Mpúyú pa koola tetv ntı tə taa kvlvlvəm na pá kpeŋna. Na pá keesi-tv si tetv kvpantu ke tá Isə Tacaa haaki-tv.

26 Paa na mpv tə, í lapa laŋkpusəŋ na í kisi tə taa kék pote isu mə Isə Tacaa ka heeluyu-me tə.

27 Haləna í svu kvntvəŋ kə mə coka taa si: Tacaa u caaki-tv təyə i ləsa-tvəŋ Icipiti na í kəna-tvəŋ Amolii nyáma tetv taa si pele pá wakəli-tv.

28 Iləna í tasəyı si tə polo le? Mə teetvnaa ná yəla mə apalvtv si: Tetv ntı tə yəlaa tayalaa kék. Pəyele pa kəla-tv, na pa acalee kék səsəəna na a koloosi kaləsəna isətənuyu. Halı tə tu ná a taa kék Anakı tooko ləlvəŋ nyáma.

29 Ma heeliyi-me si í taa seliyina-wə. Pa təm í taa kpa-meyə səyəntu.

30 Tacaa mə Isə wei i wə mə nəyə təo tə, i mayamaya i kák yoona mə nəyə. Isu i tem lapv na í nana mə isə ke Icipiti

31 na wvlaya tetv taa tə. Tənaya i paasəna-me isu yolu nəkvəŋ i pu təyə mə mpaaŋ təna taa. Haləna mə tate ke cəne.

32 Paa na mpv tə, í tá tú naani kék Tacaa mə Isə.

33 Pəyele iní i ka təŋayana mə nəyə təo. Na i pəekəyı-meyə təsvulenaa ke mə təntə waatv. Na í hvləyı-meyə kəkə ke ahoo, na í naaki mpaaŋ. Ilim

ilena í wee nyomontuyu taa na mii təyəyi.

34 Tacaa nii mə krontuyu, ilena pááná kpa-i na í yoyəti na í tuu si:

35 Yəlaa me í kəla isayatu. Pə təo kē pa lyluyu loonja kanə, ka taa nəyəlu kaa svu tetu kypantu nti ma tuuwa si maa ha mə caanaa tə.

36 Ye pə taya Yefune pəyalu Kalepu paasi. I na i lyluyu nyéma ke máá ha tetu nti í feñə mpv təyə timpi i nuña-m teu tə.

37 Tacaa muna Moisi maya pááná ke mə təo, haləna í tə si ma kaa felı nəəħəle ke tetu nti tə taa.

38 Ama Nuŋ pəyalu Yosuwee wei i kē ma təmle tu tə i tike i ká ponə. Maa səəsi-i apalutu. Mpi tə inu i ká yelinga na tetu nti té pəsi Isəyeli nyéma nyəntu.

39 Mə piya mpa pa isə ta nyaaləta isəntə, na í təŋ si kolontunaa ká pááná tə, mpe páá svvna tə taa. Mpi tə, mpeyə máá ha-ti, na té pəsi pa nyəntu.

40 Ama mii kəesi isə na í fayana wulaya tetu taa, na í polo teŋku kusəem.

41 Tənaya í cəwa si: Hai, tá təm səpəna Tacaa. Pənente tu kpa pa təo na té yoona-wə isu tá Isə yoyətuyu tə. Mpuyvle paa mə taa wei i kraya i yoou wontu na í ləli na í mayası mə taa si í ká kpa pulaya təlev.

42 Kəna Tacaa si má heeli-mə si: I taa kpa mə kolontunaa təo si í yookina-wə. Mpi tə, ma fei mə həkv. I taa yele na pəle pá ku-mə.

43 Maa temə-meyə-təyə heeluyu. Ama í tā kē nykraŋuyu, na í kisi Tacaa təm na í kpa puyu nyuyu taa təkaa.

44 Kəna Amolii nyéma mpa inu paa we puyu taa təna tə pá lu mə təo, na pá tú mə waali isu tuŋ. Na pá ku-meyə pə krayav Itəm tə, haləna Hooma.

45 I koma na í məlī na í wiina Tacaa ilena, ilé i kisi niw.

46 Mpv p̄e yelina na í caya Kateesi-Paaneya na p̄e taanjı səsəm.

2

1 Mpóygú tə məlaa na té kpaya teñku kusseem mpaav ḥku kū pukina wulaya tetu taa tō, isu Tacaa ka yəyətuyu tō. Na té cəo Itəm puyu taa na p̄e taanjı.

Iseyeli nyáma təntə ke ilim təlule təo tetvnaa taa

2 Kelenā kuyaku nakulu Tacaa tə-m si:

3 Ama í tu cəowa puyu kune təcam. Pə təo tō, í ha mə isə na ilim ntəyən təo.

4 I heeli yəlāa si í təjna mə kəyəpiya Isav nyáma mpa pa we Itəm^a tə pa tetu toŋa təo. Pəle pa tee ká svvna-me yáá. Ama í la-wē na laakalı,

5 í taa kpa pa təo. Ma kaa ha-meyę tetu ntəyı paa həyəliim si í feli nəəħələ mayamaya. Mpi tō, ma təma Itəm puyu ḥkuyu Isav ke hav si kó pəsi i pvlv.

6 Pə wees si í yana mə liyitee ke təyənaya na lvm mpi í ká təyə na í nyəo tō.

7 Mpi tō, Tacaa mə Isə koolə-meyę kypantu ke mə ninj təma təna taa ké. Pəyele i nyáma təntə nte í təŋ wulaya tetu anaam inə i taa tō tə təo. Pəntə taa, pusi nüle kəle mə Isə Tacaa inı i we mə waalı, na í tá la-ŋ pvlv.

8 Mpóygú tə cəla Isav nyáma mpeyę Itəm na tətekəle mpaav na llati na Isəyən-Kepees nyəyənku tətə. Iləna té tee na té təjna Mowapu wulaya tetu təo.

^a **2:4 Itəm:** Seyii na Itəm hətə kolvmtəle ké.

9 Mpúyú Tacaa heela-m si: I taa kpa Mowapu nyéma tøø si mëna-wë í yoo. Mpi tø, ma kaa ha-mëye pülyu pa tetu taa. Løøti lülyu nyéma Mowapu nyéma ke ma hawa Aa icate si pá nyenayi pa pülyu.

10 Imim nyéma ka cayana icate ñté tø taa kë hatoo løy. Paa wë payale kë na pá kë tookonaa isu Anaki nyéma, na pá wë toñ.

11 Lelaa ná nyenaya-wëye Lefayi nyéma kë isu Anaki nyéma. Ama Mowapu nyéma ná yaakaya-wëye Imim nyéma.

12 Holi nyéma ka cayana Itom icate taa kë hatoo løy taa. Iléna Isav nyéma náá kpiisi-wë na pá mu pa tetu, isu Isayeli nyéma ka muju pa nyentu nti Tacaa ha-wë tø.

13 Pénente í kvlí na té tesí Seleti lœø isu Tacaa ká heeluyu-tu tø. Iléna tø tesí Seleti lœø.

14 Tø kvluyu Katedesi-Paaneyä tø pusi pølefet nule ke tø twa, na pácó té tesí Seleti lœø ñkv. Pø lapa mpúyú si pa tëna mpa pa kë yoolaa ke waatu iní tø, pø lësi pa looja tëna na pá sí isu Tacaa ka yøyøtuyu tø.

15 Mpúyú Tacaa tu yoolaa mpeye niñ na í kv-wë. Haléna pa kpekélé tëna te.

16 Yoolaa mpe pa sëpa pa tënaya pa kpekélé taa,

17 Iléna Tacaa heeli-m si:

18 Nøønøø kë í ká tesí Mowapu tetu toñ, na í tøyna Aa icate,

19 na í kpätëna Amoni nyéma tetu. Ama í taa kpa Mowapu nyéma tøø si më na-wë í yoo. Mpi tø, ma kaa ha-mëye pülyu pa tetu taa. Løøti lülyu nyéma Amoni nyéma ke ma ha-ti si pá nyenayi pa pülyu.

20 Yølaa nyenaya tetu ntayi Lefayi nyéma nyentu kë. Mpi tø, mpe iní paa wenna tø taa kë hatoo løy na Amoni nyéma yaaki-wëye Samsumi nyéma.

21 Paa we payale kē na pá kē tookonaa, isu Anaki nyéma, na pá we toŋ. Mpúyú Tacaa kpiisa-wé na Amoni nyéma nøyø na pá leetí pa lonte.

22 Mpúyú Tacaa ka lapa Isav luluyu Itom nyéma mpa paa we Seyii tø. Waatu inayi i kpiisa Holi nyéma na pa nøyø na í tøyoni-wé na í su Itom nyéma ke pa lonte ke haləna saŋa.

23 Mpúyú Kafətəo Filiisi nyéma ná luwa na pá tøyoni Afí nyéma mpa paa caya acalisi taa haləna Kasá ke Metitelanee teŋku nøyø tø, na pá leetí pa lona taa.

24 Pø waalı kē Tacaa təmə si: I kuli na í tesı Alənəŋ ləov. Ma tøyi Amolii tu Sihon wei i kē Hesəpəŋ nyéma wulau tø, na i tetu ke mə niŋ taa. I yoona-i na í leekı i tetu.

25 Pø kpayaw saŋa tø, maa yele na antulinya pitimnaa nukı mə səyəntu na pá nyajna-mé. Ye pa nü mə taŋ pa svu seluyu na laŋwakəlle.

Wulav Sihon tetu leekuyu

26 Keteməti wulaya tetu taa kē ma tila Hesəpəŋ wulau Sihon kiŋ na ayeeñee təm si:

27 Ha-tuyu nøyø na té təŋ mpaav kuluñuyu na té fayana nyá tetu taa, tə kaa heli tiili.

28 Taliyitee ke tu yana tøyonaña na lum mpi tu nyøo təna tø na té tee.

29 Isav nyéma mpa pa we Itom høyəluyu taa tø na Mowapu nyéma mpa pa we Aa nyəŋku taa tø pa hatuyu mpaav na té fayana pa tetu taa. Pø waalı kē tu tesı Yaatañi pøyø na té polo tetu nti Tacaa ta Isə haakı-tu tø tə taa.

30 Ama Tacaa lapa wulau Sihon ke laŋkpusəŋ na í kisi si té taa təŋna i te. Isə lapa-i mpúyú si í tu-i tá niŋ taa na té tøyø i tetu isu pø wev saŋa isəntø tø.

31 Mpúygú Isó heela-m sí: Saña waalí ma tuwá wulav Sihonj na i tetu ke mè niñ taa ké, í leekí-tí.

32 Iléna Sihonj na i yoolaa tēna pá lu sí pa yookinatuyv Yahasí.

33 Ama Tacaa tá Isó tu-i tá niñ taa na té kó i na i piya na i yøløaa tēna.

34 Iléna té leekí i acalée tēna, na té kpiisi apalaa na alaa na piya. Mpi tó, Tacaa tēnsa-weygé mpusi ké.

35 Ama tøla na acalée nna té leeká mpv tó a taa wontunaa ke té kpayaa na té suna tá ti.

36 Pø kpayav Alvwee ke Alənənj løov nøyø na icate nte tø we tetekøle taa tø, haləna Kalaati tø, tø ta kpisi kolunja icate natəli. Tacaa tá Isó tu a tēnaya tá niñ taa ké.

37 Ama tø ta tokina Amoni nyéma tetu ké. Paan nti tø mala Yapøki løov na puvgü taa acalée, na lona nna a tēna ta Isó Tacaa kisina-tu tø.

3

Wulav Oki tetu leekvvg

1 Mpúygú tø kpayav mpaav na té kpana Pasanj tø. Iléna tēna wulav Oki na i yøløaa tēna pa lu ta tø sì pa yookinatuyv Itølei.

2 Ntēna Tacaa heeli-m sí: I taa nyana-i. Ma tuyl í na i yøløaa na i tetu tēnaya mè niñ taa. Ilana-i isu í lapøna Amolii nyéma wulav Sihonj wei i ka we Hesøpøn icate taa tø.

3 Tampam pøle na té Isó Tacaa tasa wulav Oki na i yøløaa tēnaya tá niñ taa ké tuvgü, na té kv-wø. Pa taa nøyølu ta fiti.

4 Mpúygú tø leeká pa acalée tēna, paan kolvmtøle tø ta fiti. A ka we acalée nutoso ké. Pø kpayav Alækøpi

həyəluyu təna tə na Pasan tetv taa timpi Oki təkaya kawulaya tə.

⁵ Paa ɻmawa acalee anəyi teu ké, na a koloosi kvlaa na a Kampvnaa ke nyəyətə. Pé kaasa lenna tətəyə tuutuumma, a fei koloosi.

⁶ Mpúyú tə kpiisa pa təna isu tə lapu Hesərəj wulav Sihon acalee taa tə. Na té kó apalaa na alaa na piya. Mpi tə, Tacaa ka təŋsa-weyə mpushi ké.

⁷ Ama pə yela təla na acalee taa wontu ɻena tāa kpaya na té suna tā ti.

Kalaati tetv talvyv

⁸ Mpúyú pə lapa waatu inu i taa, na té ɻekı Amolii awulaa naale tetv. Mpə inu paa wəna Yaatanı ilim təlule təo ké. Pa tetv nté pə krayav Alənəj ləəv tə, haləna Həeməj puvg.

⁹ Sitəj nyəma ná yaakaya-kvvg sı Siliyonj. Na Amolii nyəma náá yaaki-ku sı Senii.

¹⁰ Oki kawulaya acalee nna tə ɻekaa təyəle pulasi taa tətəkəle acalee təna. Na Kalaati na Pasan tetv təna haləna Saləka na Itəlei pə tetv.

¹¹ Wulav Oki tike ka kəna Lefayi nyəma kakaaasaya. I sətv atakaa ké nyəyəluyu ké, na i tayaləj we meetələnaa liyiti na həyəluyu, na i waŋ ke meetələnaa naale. Hali i we Amoni nyəma icatə səsəole Lapa taa.

¹² Waatu wei tə ɻekaa tetv ntı ɻena má ha Luvej na Katı nyəma ke pə krayav Aluwəe tetv, na pə cəo Alənəj ləəv tə, na pə krepəna Kalaati puvg həyəluyu acalee.

¹³ ɻena má cəla Manasee kpekəle həyəluyu leŋku ke Kalaati tetv kukaasətv na Oki kawulaya nyəntv

təna ke Pasan tətu taa. Pá yaakaya Aləkəpi nyəntu na Pasan nyəntu ke Lefayi nyéma tətu ké.

14 Mprúgyó Manasee kpekəle taa tu Yayii ləekə Aləkəpi tətu ke Pasan taa. Haləna Kesuli nyéma na Maakati nyéma pa tətu toŋa. Iləna pá layas-i-yeyə hətə sí Yayii acalee, na pá yaaki-yeyə mprúgyó haləna saŋa.

15 Ntəna má há Manasee kpekəle tu Makii ləluŋu nyéma ke Kalaati həyəluŋu.

16 Na Lupeŋ na Katı pə nyéma ke Alənəŋ na Kalaati pə həku həyəluŋu. Tə toŋa nté Alənəŋ ləeu na pə təee təo. Tə na Amoni nyéma pa nyəŋka nté Yapəki ləeu.

17 Ilim tətuile təo toŋa ná mala Yaatanı tətekəle ke Kenesaleti lvcayam na teŋku kusəpu pə həku taa ké. Haləna ilim təlule təo ké Pisika puyu luyu.

18 Waatu iní i taa ké Moisi heela-wə sí: Mə Isə Tacaa tu mə niŋ taa ké Yaatanı ilim təlule tətu sí té pəsi mə nyəntu. Ilə mə taa yoolaa təna í kpayá mə yoou wontu na í təee Isəyeli nyéma ke nəyə.

19 Mə alaa na mə piya na mə kaləkəŋ tike ká cayana acalee nna ma ha-mə isəntə tə a taa. Mpı tə, mə nyéma sí í wəna kaləkəŋ tuutuumma.

20 Pə wəe sí í səna mə təetvaa ke mprúgyó. Haləna Isə yele na pəle pá hiki pa tətu isii mə hikuyu mə nyəntu ke Yaatanı pəyə na waalı cəne tə. Waatu inəyə paa mə taa wei i ká məlì i mayamaya i tətu nti Tacaa ha-i tə tə taa.

21 Mprúgyó Moisi təma Yosuwee sí: N nana nyá isəpee ke pə təna mpi Tacaa mə Isə lapəna Amolii awulaa naale iní tə. Mpı iní tətəyə Tacaa ka lana awulaa mpa pa təna n ka yoona pəyə waalı tə.

22 I taa nyana-wə. Mpı tə, Tacaa mə Isə ká yoona na mə nəyə.

Moisi kaa svv Kanaaŋ tetv taa

23 Waatu inī i taa kē ma wiikayana Tacaa si:

24 Isō Tacaa, nyá toŋ na nyá səsəəntv ke n hvla nyá təmle tu má. Mpí tō, paa isəttaa yaa ate, nyá saala nəyəlv i fei si i kεekəna nyá təma səsəəna, yaa nyá kōkələ nyəmnnaa panē.

25 Ille hai Isō, ma kpa nyá yule. Yele na má tesi Yaatanı na má na tetv kypantv ntı, na tə pulasi na Lipan̄ pəcən̄.

26 Mprýgv Tacaa taa kpana-m mə mayamaya mə nyugv təo, na í kisi-m nūnav. Haləna í tə-m si: Ma kawa. Taa tasa-m yəyətənav ke təm ntı.

27 Kvli na n̄ kpa Pisika puyu nyugv taa na n̄ kvsı isə na n̄ nyəni na n̄ cəo. Ama ma kaa yele na n̄ tesi Yaatanı ke tesugv mayamaya kē.

28 Ama teləsi Yosuwee ke ma kvlapəle na n̄ səəsī-i apalutv. Mpí tō, inī i ká tunā yəlāa paneyə nəyə na í tana-weyə tetv ntı n ka nawa mpv tō.

29 Pə kpayav waatu inī təyə tə caya tetekəle taa tənaya Peti-Peyəo isentaa.

4

Moisi seyəsəyi Isəyəli nyáma si pá tóki Isō kvsəsutv

1 Mprýgv Moisi tasaa si: Pənente Isəyəli nyáma mə i nū kvsəsutv na kvtotutv ntı ma seyəsəyi-me tō. I laki-ti na pə ha-meyə weesugv. Iləna í mu tetv ntı mə caanaa Isō Tacaa haakı-me tō.

2 Ama pə wəe kē si i tóki Tacaa mə Isō kvsəsutv isu ma kεesugv-meyə-ti tō. I taa səəsī yaa í pasa puvugv tə təo.

3 Inana mə isəpee ke mpi Tacaa lapa yəlāa mpa pa lunja tuvgv nku pa yaa si Paali-Peyəo tō. I ta yele-wə na pa weesiŋ.

4 Ama mə nyokələna Tacaa mə Isə, ilesna í yele-me na mə weesinj ke haləna saňa.

5 Ma səyesa-meyeg kusasutu na kvtututu isu Tacaa Isə tv-me si, í təki-ti na í laki-tetu nti í puki mygv tə tə taa.

6 Ye í təka-ti na í laki-ti, piitimnaa lelaa mpa paa ni tə təm tə páá nyəni-meyeg ləmayasəe nyəma na layatvnaa na pá tən̄-me si: Ama piitim səsəom pəne pə wəna ləmayasəe na layatu.

7 Pəpətu fei lelenj piitim səsəom napəli pə fei na pə wəna tvgv na kú nukəna-wə isu tá Isə Tacaa nukvugna taya saa wei tə wiikina-i tə.

8 Yaa piitim səsəom mpi pə wəna kvtututu na kusasutu na tə tən̄ja teu isu nti ma tən̄na-meyeg teləsvyg ke saňa isəntə tə?

Holepu pvgv təo təm kukulutu

9 Ama kvlvmtv ké si í fen̄ teu na í tóki pə təna mpi í nana mə isəpee tə. I taa səo tə taa kvlvmygv. Ama í keesı-təyı mə piya na mə saalənaa.

10 I təosi kvyaku ɳku í sən̄ja mə Isə Tacaa isentaa ké Holepu pvgv kiŋ na ilé í heeli-m si má koti mə təna, na ilé í teləsi-meyeg í təm na í kpələm i nyamnau na í səyəsi mprýgv mə lylvug nyəma tə.

11 Mprýgv í tuusaan na í kpətəna pvgv luyu, na kvl kó tən̄na kəkə mygv ke kemkem. Na isəŋmvntu susaa na səkpətuyu nyala.

12 Tacaa yəyətaqana-meyeg kəkə ɳke ka taa ké, na í nukı i nəyə. Ama u naakı-i, i nəyə tike ke í nukaya.

13 Mprýgv i hula-meyeg mə na-i mə nəyə pəselvug na í tv-me si í təki i kusasutu naanvwa. Na í ɳmaa-təyı pəe kpaatanaa naale təo.

14 Waatu ini í taa ké Tacaa tv-m si má hvli-meygə kvsəsuto na kvtvtv, na í təkəy-təy teu ke tetv nti tə taa í svukı si té pəsi mə nyəntv tə.

Tuŋ təm laakali lapənav

15 I taa səo si kuyaŋku Tacaa yɔyətayana-meygə Holepu pvyu təo tə i nəyə tike ke í nuwa, í ta na i mayamaya.

16 Ilə pə taa kəo na í wakəli mə tı na tvyv nakvli kv lupu, paa apalu yaa alv leesuvy.

17 Paa ate kpənte natəli, yaa sumaya.

18 Paa tete wontu, yaa tinte natəli tə leesuvy si í seeki.

19 I feŋ teu, pə taa kəo na í kusi mə isə si í tekiyi ilim, yaa isətu, yaa isətulvjası pə taa pvlv, yaa í laaw. Antulinya yəlala ləlala ke mə Isə Tacaa yela təle tə taa.

20 Ama me ilə, ini i ləsəna-meygə Icipiti mamala taa si, í pəsi i yəlala təsiyisiyi isu í wev saŋa isəntə tə.

21 Iləna í munə maya pááná ke mə nyuyv təo. Haləna í tuu si ma kaa tesi Yaatanı na má felı nəəħəle ke tetv kvpantu nti i haaki-me si té pəsi mə nyəntv tə taa.

22 Ye ma ilə Yaatanı poyv na cəne təo ké maa si ma kaa tesi-ke. Ama mu tesi na tetv kvpantu nti té pəsi mə nyəntv.

23 Mpv tə, i feŋ mə təy teu na í taa kəo na í səo nəyə ḥka mə na mə Isə Tacaa í peelaa tə. Na pə kəo na nəyəlu lu tvyv na í layası Isə lonte si í lunjiyi. Mpi tə, Isə kisina-meygə pə tənaya mpuyv.

24 Tacaa mə Isə we ké isu kəkə ḥka ka nyakı pə təna təmeləməle tə. Péco i kisa pa kpı i na tvyv nakvli.

25 Ye í taanja tetu ntí tə taa na í lvli piya na saalənaa, i taa wakəli mə tı na tuŋ lupu yaa mpi Tacaa kisaa təyə lapu, na pə kpaasi i páaná.

26 Isatənuyu na tetu nté ma aseeta nyáma. Ye í lapa mpv, isu səm kpiisa-meyə ləŋ ke tetu ntí tə taa í puki cayale ke Yaatanı Waadlı tə, í kaa taanji təna.

27 Tacaa ká yasi-meyə piitimnaa taa ké, na pə kaasi-meyə pəciuu tike ke təna.

28 Tənaya í ká lunjigi yələa saaka taasi na pəe wenaya tuŋ tə. Pəcō tuŋ inı u naaki, u nukı, u təki, u nui pəlvpu səəsənji.

29 Təna tətəyə í ká pəekki Tacaa mə Isə. Ama ye í pəekəna-i na isəle kusseemle na mə ləsaya svu-i təmamam í ká na-i.

30 Pə təna mpi ma kəesa-me isəntə tə, ye pə mayana-me na í svu laŋwakəlle taa, ilə i tayani Tacaa mə Isə ké nunaav.

31 Mpi tə, i ké pətəətəle tu ké. I kaa lo-me yaa í wakəli-me, yaa i səə nəəsi nsi i ka suu mə caanaa na tuunav tə sı təo.

Isayeli nyáma nyulelen

32 I mayası mə taa na í na sı, too Isə lapu yəlv ke tetu təo na pə suna saŋja tə, í pəekki antulinya təna taa na í na sı, kəkələ nəyəlv i temə lapu isu inə i takə na nəyəlv nui?

33 Yələa napəli pa temə Isə nəyə nui ke kəkə taa isu mə nukuyu isəntə tə, na pəntvnaa wəna weesinj na?

34 Too tə, tuŋu nakvli kv temə piitim napələyı ləsuyu ke lempı hekv na mayasəŋ na kəkələ temə na piti nyəna na səyəntu nyəna na yoou isu Tacaa mə Isə lapu-meŋ Icipiti tetu taa na í nana mə isəpee tə?

35 Mə tu kena pə tənaya mpu pə aseeta nyéma. Mpi tə, í cəkənaa sı Tacaa tike kena mə Isə pə ta kaası nəyəlv.

36 Hatoo isətaa kék í seyəsəna-məs i nyi. Iləna í hólí-meyə i kəkə səsaya ke tetv təo na í nu i nəyə ke ka taa.

37 I səsla mə caanaa kék na í ləsi pa ləlvəny nyéma ke pa waalı na í ləsi-meyə i mayamaya ke Icipiti taa na i ton səsəən.

38 I təyənəna mə nəyə ke piitimnaa mpa pa kəlameyə payale na toma tə. Na í kpa-məs na í lestə pəle pa lona taa, sı pa tetv í pəsəi mə nyəntu isu í naakvəny saňa isəntə tə.

39 I nyi saňa kuyaku kune na í təki mə taa sı Tacaa tike nté Isə kék isətaa na atə, nəyəlv i fei tətə.

40 Na í təyəgý i kvsəsuto na i kvtvətvətu isu ma hvlvəny-meyə saňa isəntə tə. Iləna pəcəs məna mə piya í nu lelenj na mə weesuyu tayalı teu kék tetv nté i haakimeyə isəntə tə tə taa.

Yvlvkvlaa kpəlvəny tətvə

41 Mərýý Moisi ləsa acaləs tooso na Yaatanı ilim təlüləs təo.

42 Iləna pá pəsəi-yeyə yəlaa mpa pə yukəyəna na pá kuyı pa təyəntələnaa tə pa kpəlvəny tətvə.

43 Lureñ nyéma kpəlvəny tətvə nté Pesee icatə ke wblaya tetv tontorjle təo. Katı nyéma nyəntə nté Laməti ke Kalaati tetv taa. Manasee nyéma nyəntə nté Kolañ ke Pasanj tetv taa.

MOISI KUYÇÜCTÜTU NAALE NYENTU

44-45 Kiñ na kvtvətvətu na kvsəsutvənaa mpa Moisi teləsa Isəyeli nyéma ke pa Icipiti taa luv waalı təyəlv.

46 Yaatanı pəyə na ilim təlüləs təo kék tetekəle taa kék Peti-Peyə isəntəa kék pə tənaya mpu pə lapa. Amolii

nyéma wulau Sihon wei Moisi-wé pa ñmakélaa tó i tetu taa kele.

⁴⁷ Iléna pá leekí i tetu na pá kpejna Pasan wulau Oki nyéntu. Awulaa mpe pa naale paa wenna Yaataní pøyø waali na ilim télulé tóo.

⁴⁸ Pa tetu ka pøna mprýgú pø kpayav Aluwées ke Alénoré lœuv nøyø tó. Haléna Siyøn pøygø ñku pa yáá sì Héemoré tó.

⁴⁹ Ntèyølé mpu na Yaataní pøyø na ilim télulé tóo. Haléna teñku kusépu, na pø polo pøygø Pisika luyu.

5

Kosasutu naanuwa

¹ Mpúygú Moisi kota Isayeli nyéma téná na í tó-wé sì: I nu kusasutu na kvtututu nti ma telésayi-meyø sañja iséntø tó. I kpelémí-ti na í tóki-téyi teu na í laki.

² Tá na Tacaa tá Isø tø pøela nøyø kék hatoó Holépu pøygø.

³ Na ka ta ke tá caanaa mpa pa tema sëpu tó pa tike pa tóm. Ama na tá mpa tø wéna tá isé ke sañja iséntø tó tá nyéntu tötøyø.

⁴ Ténaya kék mukaya pøygø, na Tacaa yøyøténameyø ka taa na í nukí i nøyø.

⁵ Haléna í na-ke na søyøntu kpa-mé na í kpisi kv tó kék kpaav. Iléna má søj mè na Tacaa mè hekv, na má telési-meyø nti Tacaa yøyøtaa tó sì:

⁶ Mayale mè Isø Tacaa, má lësøna-meyø Icipiti tetu taa kék mè yomle taa.

⁷ I taa nyéni nøyøluyu Isø tótø.

⁸ Pácó í taa lu pulu leesuyu sì í laakí. Paa mpi pø wé hatoó isétaa yaa ate cène yaa lvm tee tó.

⁹ I taa lun tuñ imí, yaa í lapi-i témle natéli. Mpi pø tóo tó, mayale mè Isø Tacaa. Ma kisaa sì í taa kpí má

na tuyu nakulu. Ye wei i kisa-m, ma leetayi-i na má kpeñna i piya, na pa saalənaa. Na pé polo pa lwləŋ loosi ısu tooso yaa liyiti.

10 Ama wei i caaki-m na i təkəyi ma təm tə, ma kooliyi ıleye kypantu kē na pé polo i lwləŋ loosi iyisi iyisi.

11 I taa yaakı mə Isə Tacaa má ma həte ke yem yem. Mpi tə, ma kaa yele wei i yaakı ma həte ke yem yem təyə saləka tuyu.

12 I paasəna kuyaku kuhesuyu ke teu na i nyəni-kuyu ma nyəŋku ısu ma heela-me tə.

13 Mə təmle kuyeeŋ nté naatoso, na i taa kē i ká la mə təma təna.

14 Ama naatosompəyəlaya nyəŋku kəna mə Isə Tacaa kuyaku kuhesuyu. Təmle natəli tə fei lapu ke ku wule. Pa a mə mayamaya, yaa mə pəyalaa yaa mə pəelaa, yaa mə yomaa, yaa mə muulaa mayamaya. Pa a mə naan yaa mə kpaŋjasi, yaa mə təla taa natəli. Pé wees si mə yomaa i həesi kuyaku ŋkuŋu ısu me.

15 I təəsi si mə mayamaya i ka kē yomaa ke Icipiti tetu taa kē mprýgyu, na mə Isə Tacaa in i ləsi-me na i toŋ səsəəŋ. Pé təə kē ma tu-me si i təki kuyaku Kuhesuyu ŋku.

16 I seeki mə caanaa na mə toonaa ısu mə Isə Tacaa tu-me tə. Iləna mə weesuyu tayalı na i cayana mə təyti tetu nti i ha-me tə tə taa.

17 I taa ku yvlv.

18 I taa la wasaŋkalətu.

19 I taa ŋmuļi.

20 I taa yəyətì nti i tá ná təyə nəyələn təə.

21 I taa nyuli mə təyəntəle alv, yaa i təyaya, yaa i taale, yaa i yom yaa i naav yaa i kpaŋjaya, yaa i pułvpu.

22 Saa wei puŋyu muŋkaya kəkə, na ısaŋmuŋtu na

səkpetuyu nyalaa tə, kvsəsutv təneγe Tacaa sükayana nəyə səsaya ke ka taa, na mə samaa təna nu, i ta səosı natəli. Iləna í ηmaa-təyi pəe kpaatanaa naale təo, na í cəle-m.

Isə kvyəyətntv teləsvlv Moisi

23 Waatu wei í nu Isə nəyə ηkeγe səkpetuyu təe, na puyu náá təjna kəkə ke myuñ tə, mə luluñ nyəəñ nyéma na mə taa səsaa təna kpətəna-m, na pá yəyəti si:

24 Ta Isə Tacaa hvlá-tuyu i teeli na i səsəontu na tə nu i nəyə ke kəkə taa. Saña nté tə na wa si Isə yəyətəyəna yulu na í tá sí.

25 Ilə nəənəa pepe təo kέ pə wee si té si? Mpi tə, kəkə səsaya kanə kaa nyaya-tuyu, ye ta Isə təjna-tuyu yəyətənañ isu tə səpa.

26 Tampana təo, yulu wei kέ Isə weesuyu tu tema yəyətənañ ke kəkə taa isu ta nukuyu isəntə tə na püntu wəna weesuyu?

27 Pə təo tə, Moisi, kpətəna Tacaa na n̄ nu i kvyəyətntv, na n̄ teləsi-tv na té mó na té lá.

28 Mpýyú Tacaa cəwa si: Ma nuwa yəlaa mpə pa kvsələmətv. Pa wəna tampana.

29 Ilə ye páá wééná ləmayasəle təne inəyi tam na pá nyaya-na-m na pá təkəyi ma kvsəsutv, halı pá na pa piya paa heesa tam təo.

30 Mpə tə, Moisi polo na n̄ heeli-wə si: Paa wei í məlì í cacaku təe.

31 Ama Moisi nyaa caya ma kin na má kəesi-n̄ tə təna nti ma caa si n̄ tu-wə tə, na kutututv na kvsəsutv nti n̄ ká seyəsi-wə tə, na pá təki-təyi tetu nti ma ha-wə tə tə taa.

32 Mpýyú Moisi təma si: I paasəna teu na í laki nti nti pə su-meyə mpə tə. I taa heləna ηwaan yaa mpəle.

33 Mpaañ ñku Tacaa mə Isə hólá-me tə ku taa ké í ká tən teitei. Ilēna mə weesinj tayalı na í heesi tetv nti i haaki-me tə tə taa.

6

Kv̄səsutv taa səsəəntv

1 Mə Isə Tacaa kiinj na kv̄səsutv na kv̄tvtvtv nti i təma si má seyəsi-me təyəlo. Ntəyi í ká təki tetv nti pə ha-me tə tə taa na í laki.

2 Mp̄u pu yelina na í nyajna-i na mə na mə piya na mə saalənaa í təki i kv̄səsutv na i kv̄tvtvtv təna na mə weesinj tayalı.

3 Mp̄u tə, Isəyeli nyéma me í nu-ti na í laki-ti. I ká cayana mə ti na í lvi na í huki səsəm isu mə caanaa Isə Tacaa ka heeluyu-me tə. Saa inəyi i təma si í ká ha-meyə tetv nti tə taa təyənaya na kv̄pantu təna təlaa təhə tə.

4 Isəyeli nyéma me í nu. Tacaa tike nté tá Isə, nəyəlu fei tətə.

5 I ká səəli-i ké na luju kvlvmyxu, na mə ləsasi svv-i təmammam, na mə toma təna.

6 I taa səo i kv̄səsutv nti ma tvyv-meyə saňa isəntə tə, tə taa kvlvmyxu.

7 I hvləyi-təyi mə piya, pécó paa í we təyaya, yaa í tən mpaañ, yaa í həntaa, yaa í kvlaa, í kpələməyi-ti.

8 I tamst-təyi mə niñ taa na mə tokunj taa, na i taa səo-ti.

9 I ñjmaa-təyi mə kutuluñ kampvnaa na mə acalee nəənəsi təo.

Pə fei si Isəyeli í səo i Isə təo

10 Tacaa mə Isə ká svsi-meyə nəənəo ké tetv nti i ka heela mə caanaa Apəlaham na Isaaka na Yakəpu si i ka ha-wē tə. Na í təyə acalee səsəəna ke faalaa,

11 na a taa teesı na sı taa suwa wontunaa kypama mpa í tá suuli tə. Na ləkənaa mpa í tá huli tə, na leseñ na Olifi tuñ wei í tá tuu tə i tawa.

12 Waatu wei í ká təyə na í haya tə í la laakalı na í taa səə Tacaa wei i ləsa-meyę Icipiti tetv taa ke yomle taa tə i təc.

13 Tacaa mə Isə kέ í ká nyajna, inəyı í ká laki təmle na í tuukina i həte.

14 Pə fei sı í təyə yəlaa mpa pa heku taa í we mpv tə pa tuñ.

15 Mpi tə, mə Isə Tacaa kisa kpəpv. I pááná ká huuna-me na í kpiisi-meyę tetv tə.

16 I taa mayası Tacaa mə Isə sı í naaki i waali isu í ká lapv Masa tə.

17 I təyə i kiij na i kusəsutu na i kvtvtv nti i tv-me tə

18 na tampana na í laki mpi pə wε-i teu tə. Iləna i nü lelenj na i təyə tetv kypampantu nti i heelina mə caanaa na tuunav sı i ká ha-me tə.

19 Haləna í təyəni mə kolontunaa təna ke mə noyç təo isu i yəyətuvy tə.

20 Ye kuyaku nakvli mə piya pəəsa-me sı: Pepe təo kέ ta Isə Tacaa sū-meyę kiij na kusəsutu na kvtvtv təne?

21 Ilə í ká cə-wε sı: Icipiti wulav ka təkəna-tvəy yomaa ke i tetv taa, iləna Tacaa cə-tv na i toŋ.

22 Tə nawə piti təma səsəona na kəkələ nyəna səyəntv nyəna nna i cəəsəna Icipiti nyéma na Icipiti wulav na i yəlaa təna tə.

23 Iləna í ləsi-tvəy təna na í ponə tetv nti tə taa i ka heela tá caanaa na tuunav sı i ká ha-tv tə.

24 Mpýyó i tv-tv sı té təki i kusəsutu təna na té nyajna-i na té nukilelenj ke tam. Iləna í sū tá weesinj isu i lapv saŋa isəntə tə.

25 Ye tə təŋəyɪ i kosasutu tənaya teu ɪsii i suu tə, i lanjle ká heena ta təntə ké.

7

Iseyeli nyáma ké Iso yəlāa

1 Mprýgú Moisi tasaa sī: Waatu wei Tacaa ká təyəni piitimnaa səsəom tonj nyəm naatosompəyəlaya, үlenā i cəle-meyę pa tetv. Ntəyəle Hiti na Kilikasi na Amolii na Kanaan na Peliisi na Hifi na Yepusi pə tetvnaa.

2 I ká tó piitimnaa mpreyę mə niŋ taa na i kəli-wə, na i kpiisi-wə. Pə fei sī i wəeṇa pa pətəstəle na mə na-wə i pəyəli nəyə nəkəli.

3 Mə na-wə i taa kpənti akpayale taa. I taa ha mə pəelaa ke pa pəyalaa, yaa i caa pa pəelaa ke mə pəyalaa.

4 Mpi tə, ye i lapa mpv, ɪsii pa tolisa mə piya na pəle pá təŋ tuŋ. Үlenā Tacaa mv-mə na pááná na i ku-meyę kpakpaa.

5 Ama pə wəe kē sī i wakəli pa təlaalena, na i yəki pəs kvlalaana, na i seti pa tesikasi na i nyayasi pa tuŋ ke kəkə.

6 Mə Iso Tacaa nyənəyɪ-meyę i nyémə kē. Ini i ləsəna-mə sī i pəsi i yəlāa ke antulinya piitimnaa həkv.

Iso təka teu kē i nəyə pəsəlvu

7 Pə taya ɪsii i təe piitimnaa tənaya payale təyə Tacaa luyu suv-mə na i ləsi-mə. Halı meyəle piitim səkpem ke lempı taa.

8 Ama i luyu wə-meyę na i səəli sī i təki nəyə ḥka i ka suu mə caanaa tə. Na i cə-meyę Icipiti wulau yomle taa na i tonj səsəen na i ləsi-mə.

9 Pə wee sı í nyı sı Tacaa tike nté Isə. I təka i nəyə
suv kέ na í paasəyəna mpa pa səələyı-ı na pá təkəyı i
kusəsutu tə haləna pa ləlvən loosi iyaya (1000).

10 Ama i həj mpa paa caa-ı tə pa ηkraŋŋi kε
kpakpaa, na í kpiisiyi-wə.

11 Mpı tə, í təki kiň na kosəsutu na kvtvutu nti ma
tv-meyə sanja isəntə tə na í laki-ti.

12 Ye í nukı Tacaa kvtvutu na i təkəyı-ti na í laki-ti
Tacaa mə Isə ká təki nəyə pəselvən na kvpantu nti i ka
sü mə caanaa na tuunav tə.

13 I ká səəli-mə na í kooli-meyə kvpantu ke tetv nti
i ka heelina mə caanaa na tuunav sı i ká ha-mə tə
tə taa. Iləna mə na mə təla í huki. Na té lələ-meyə
təyənaya pee na nim na svləm.

14 Isə ká kooli-meyə kvpantu na pə kəli piitimnaa
təna. Pa kaa na mə teyə kaalvlaya, paa apalv yaa alv
yaa təte.

15 Tacaa ká hatələna-meyə Icipiti taa kvtəməy
isayaň inı i təna. Ama i ká tv-ı mpa paa caa-mə tə.

16 I ká kpiisi piitimnaa təna mpa Tacaa ká tó mə
niň taa təyə, í taa weenə pa pətəətəle. Pəcő pə fei sı í
tərən pa tuň, təfə pə kpaa-mə isu katəka na pə ku-mə.

Tacaa kentiyi i yələa

17 Ntanyı í ká mayası mə taa sı piitimnaa mpe pa
tee-meyə payale. I kaa nyı isəna í ká la na í təyəni-wə
tə.

18 I taa nyana-wə. I təəsi pə təna mpi mə Isə Tacaa
lapa Icipiti wulav na Icipiti tetv təna tə.

19 I nána mə isəpəle ke wahalanaa mpa i tv-wə tə,
na piti təma na kəkələ nyəna wena i lapa na í ləsir-
meyə Icipiti tetv taa na toma tə. Mpı inı tətəyə i ká
lanə piitimnaa mpa pa səyəntu i wəna mpı tə.

20 Tacaa mə Isə ká tu-weygə tuntunyaməj, na paa pa taa lelaa ká fiti na pá ñmeli, i ká ku pa təna.

21 Pə təo ilε, í taa nya-wε, mə Isə səsə wei pa nyaŋna tə i we mə waalı kέ.

22 I ka təyəni piitimnaa mpereyə pəcəo pəcəyə. I kaa kpiisi-weygə nəyə kulgmayə. Pə taa kəo na taale wontu huki tetv taa na té kuli mə təo.

23-24 Mə Isə ká tú pa na pa awulaa ke mə niŋ taa, na pa tee suvkəna-mε, haləna í kpiisi-wε. Pa kaa kpaŋya mə təo kέ nyuluyŋ. Pəyele nəyələn kaa tasa pa awulaa mpə pa həla ke təəsuyŋ.

25 I ká wə pa tuŋ kusəakəj ke kəkə. Ama í taa nyulı pə təo wula na liyitee ke kəluyŋ. Mpı tə, pə kέ mə Isə Tacaa ke mpusi kέ. Pi kpa-meygə isu katəka na pə kү-mε.

26 Pə fei si í suvna mpusi nyəm mpı pə taa puluyŋ mə teesı taa, na pə pəsi-meygə mpusi nyéma. Pə wεe si í nyəni-wəyı acaalətu kέ na í kisi-wi na í wakəli-wi.

8

Isayeli nyáma layatv tasvuy ke wulaya tetv taa

1 Mpúyú Tacaa tasaa si: Pə wεe si í təki ma kusəsutu nti ma su-meygə saŋja isəntə tə na í laki-tí. Mpı púlana na í weenə weesuyu na í huki. Na í təyə tetv nti ma heela mə caanaa na tuunav si maa ha-mε tə.

2 I təəsi təntə nte mə Isə Tacaa ma ma tu-meygə wulaya tetv taa kέ pusi nule təcu tə tə təo. Ma tu-meygə konyəŋ ɻukuyŋ si ma naakı si í caakı ma kusəsutu təkuyŋ yáá u caakı.

3 Konyəŋ ɻuku ku waalı kέ nyəyəsi líi-mε, haləna ma təo-mε na manna. Mə caanaa yaa mə taa nəyələn taa nyi təyənaya ɻuke. Ma lapa mpúyú si í cekəna si pə taya

təyənaya tike ke yulv ka hikina weesuyu. Ama na təm nti tə lükəna Isə nəçə taa tətəçə.

4 Na mə təntə katatəlaya ηkeγe pusi nüle inı, mə wontu kvəsusuu tu ta cəli. Pécó mə nəçəhee ta muli.

5 Pə wee kέ sɪ í cəkəna kέ sɪ mə Isə Tacaa ma ma həj mə ηkpənəyv kέ isu yulv seyəsuyv i pəyaya tə.

6 I tóki ma kvəsəsutu na í tən̄ isu ma caaki tə, na í nyənja-m.

Isə kpaaləyi iseyəli nyəma si pá təlv i təm ke tetv kypantv taa

7 Mpı tə, mə Isə Tacaa ma maa yele na í svu tetv kypantv taa. Pusi kpeñ tə taa kέ na lvm seelaa huki yem kέ tətəka na pulası taa. Na luna ke paa timpi.

8 Na tə taa tətəçə təyənaya na tuŋ kvlvlvŋ isu wei pa yaa si ləsəjnaa na fikinaa na kəlenatiyee na olifinaa tə pə tawa na tuŋ nim.

9 Tənaya í ká təçə na í haya. I kaa laŋ pulvpv. Na í ləsəyı nyəyətə ke pəe taa, na nyəyəluyv kvəsəsutu ke pulası taa.

10 I wəekəna təyənaya ke mŕyŋv atələfə, ləna í seeki mə Isə Tacaa ke í na təmle ke tetv kypantv nti i ha-meyə mpv tə tə təo.

11 Ila laakalı pə taa kəo na í səo Tacaa mə Isə ma ma təo, na í yele ma kiŋ na ma kvəsəsutu na ma kvtvtv nti ma hula-meyə saňa isəntə təçə lapv.

12 I ká kəo na í wəena mə tı na í tóki na í hakı. Haləna í ȳmá teesi kypənſi na í caya.

13 Mə təla təna ká huki na í wəena liyitee, na wolanaa, na mə wenav təna səçsəyı tam.

14 I kpa mə tı, na pá taa kəo na í lá kalampaanı na í səo Tacaa ma ma təo. Pécó ma cəpəna-me na ma ləsi-meyə Icipiti yomle taa.

15 Má tiikina-meyeg wulaya tetu anaam isayav inue i taa kék pæceñnaa na pæcesi heku taa. I koma na í tala wulaya taa na lvm fei tó, má tulena seelv tó kék kükparamuyu tonj nyøjkü taa.

16 Ma caléna-meyeg manna wei më caanaa taa nyi tó. Ma tv-meyeg konyøj ñkuyu si ma naakü më waalü. Iléna ma la-meyeg kwpantu.

17 Pë fei si í mayasi më taa si më tonj na më niij ke i lapenaa na i hiki wenau mpir.

18 I tøesi si më Iso Tacaa hana-meyeg tonj na í hiki pë tøna. Na ntí i laki-meyeg saña isentø tó ntí të sœsøyøna tonj ke nøyø ñka i na më caanaa paa pœelaat.

19 Ye í sœowa Tacaa Iso má ma tó na í tønøyi tuñ na í laki-i tømle na í lunjiyi-i, ma heeliyi-me tøfoo ke saña si í lepaya.

20 Pœpetu fei lelenj ye í kisa më Iso Tacaa ke nünav, i leki kék isu piitimnaa mpa i tøja kuyu ke më isentaa isentø tó.

9

Iso tøøsøyø Isejeli nyáma kaanutu tøø

1 Mpúygú Moisi tøma si: Isejeli nyáma me, í ke nkpañj. Saña í tesøyø Yaataní kék si í tøyøni piitimnaa mpa pa këla-meyeg payale na tonj tó. Iléna í tøyø pa acalée sœsøna wena a koloosi kaløsøna isøtaa tó.

2 Tetu ntí të yølaa kiwaya na pa kék tookonaa. Mpreyelé Anakü nyáma mpa pa puvgøløyi si nøyølv ta tala í yoona-wë tó.

3 Ama í cækøna teu si më Iso Tacaa ká teenø-meyeg nøyø ke i mayamaya, isu kék mukuyu nyuu tó. Na í wakèli-wë na pá hvu. Iléna müi ñmili pa tó na í tøyøni-wë na í kv-weyeg kpakpaa isu i ka heeluyu-me tó.

4 Waatu wei mə Isə Tacaa ká təyəni piitimnaa mpeyə mə nəyə təo tə, í taa mayası mə taa sì mə siyisuyu təo ké Isə haakı-meyə tetu təne. Mpi tə, piitimnaa mpe pa isayatu təo ké Isə təyənəyi-weyə mə nəyə təo.

5 Pə taya mə siyisuyu na mə tampana tənyugu təo ke í myi pa tetu. Ama piitimnaa mpe pa isayatu təo ké Tacaa təyənəyi-weyə mə nəyə təo. Isə lapa mprýu sì pə la isu i ka heeluyu na tuunav ke mə cəsənaa Apəlaham na Isaaka na Yakəpu tə.

6 I nyi teu sì, pə taya mə tampana tənyugu təo ké i ha-meyə tetu kypantu təne sì tə pəsi mə nyəntu. Mpi tə, mə mayamaya í we kaŋkana ké.

Wvla navle leesuyu

7 Itəsì teu ke isəna í kpaasa Tacaa pááná ke wulaya tetu taa tə. Hatoo mə luw ke Icipiti haləna mə tate ke cəne tə, í kvləyi Tacaa təo ké.

8 Holepu puyu luju ke í kpaasa Tacaa pááná na ilé i taa huuna-me na í mayası sì i kuyi-mé.

9 Waatu inəyi ma kpa puyu taa sì Tacaa cələyi-m pəe kpaatanaa mpa pa təo í ȳmaa nəsì nsi mə na-i i peelaa tə pə təm tə. Haləna má saalı tənaya kuyeej nüle təcu ma ta təyə ma ta nyəo.

10 Mprýu Tacaa cəla-m pəe kpaatanaa naale mpa pa təo i mayamaya i ka ȳmaawa kosəsutu təna ntí i heela-meyə kəkə taa ké kuyaku ȳku í kota puyu luju tə.

11 Kuyeej nüle waalı ké Tacaa cəla-m nəyə pəseluyu pəe kpaatanaa mpe pa naale.

12 Iləna í tə-m sì: Kvlı təwaka na n̄ tii lən̄. Mpi tə, ma yəlaa mpa ma ləsa Icipiti taa tə pa wakəlaa. Pa ta

taanı mpaav ḥku ma hula-wé tó ku taa. Haləna pa lu nyəyəluyg kę tuγu na pá təñna laav.

13 Mprýgy Tacaa tasa yəyətuyg sı: Ma naakı sı yəlaa panę pa kék kañkana nyémá kék.

14 Yele na má ku-wé na ma husı pa həte kę tetu taa. Na má lá na n̄ huki na n̄ pəsı piitim səsəom na n̄ kəli-węye paçale na tonj.

15 Mprýgy ma məla tiiu na puγu muγı kəkə kę mpv, na nəyə peeluyg kpaatanaa mpeyę ma niŋ taa.

16 Ma kvsə ıse, ilena má ná sı tampana í pəntəna mə lsə Tacaa. I tá leeli mpaav ḥku inı ma hula-me tó ku taa. Haləna í lu nyəyəluyg kę navle na í luñiyi.

17 Tənaya ma pəta pəe kpaatanaa mpeyę ate na pá yəkı mə ısentaa.

Moisi wiikina lsə kę wvla navle təm taa

18 Mprýgy ma hota Tacaa təe na má saalı tənaya kuyeeñ nulę. Ma ta təyə ma ta nyəo, kę ısayatı təna ntı lsəyeli nyémá lapa lsə na pə kpaasi i pááná tó tə təo.

19 Pə taya pułv, waatu wei má nawa Tacaa paana huu mə təo, haləna má mayası sı ma kuyi-me tó səyəntu kpa-m. Ama Tacaa nu ma kvsələmvtu tətə na í lá ısu ma sələmaa tó.

20 Tacaa mu Aləñ na pááná tətəyə, halı i caakaya i ku-i. Ilena má wiina-i ilé i təo.

21 Mprýgy ma pəta mə ısayatı kvlvlum navle nteyę kəkə taa, na má nañ-te na má pəlı tə mułvum ke ləoñ ḥku ku kpeñ puγu taa tó ku taa.

22 Mpv tətəyə í ka kpaasa Tacaa pááná kę Tapeela na Masa na Kipəloti-Taafa.

23 Pə kəma na í kvsı-mę sı í polo Kateesi-Paaneyə na í təyə tetv nti i ha-mę tə. Iləna í kvlı i təo na í kisi i nəyə ke nıw. Pácó í tá tv-i naani.

24 Hatoo saa wei ma nyəma-mę tə, í kvləyi Tacaa təo ké, u nılkəna-i.

25 Tacaa caakaya-męyə kpiisuyu, iləna má hoti i nəahəe təe ké kpakpaa ke kuyeeŋ nıle təcu.

26 Na má wiina-i sı: Hai Tacaa Isə, taa kv-wə. Pa ké nyá yəlaa mpa n yəpəna nyá tonj səsəəŋ na n̄ ləsi-węyə Icipiti taa na nyá niŋ təyə.

27 Təəsi nyá təmlə nyémə Apəlaham na Isaaka na Yakçpu pa təo. Taa nyəni yəlaa panə pa kaanutu na pa nyən na pa isayatu.

28 Pácó pə taa kəo na Icipiti nyémə tó sı: Tacaa u pəsəyı sı í tana-węyə tetv nti i ka súi i nəyə sı i ká ha-wə tə tə taa. Yaa i taa caaki-wə təyə i ləsa-wə sı i pukina wvlaya tetv taa na í kó.

29 Pácó pa ké nyá yəlaa mpa n ləsa Icipiti tetv taa na nyá tonj səsəəŋ təyə.

10

Isə hvla suulu ke Isəyəli nyəma

1 Mŕóygú Tacaa heela-m sı: Saakı pəe kpaatanaa ke naale, isu kancaalaya nyémə, na má kpaana puyu taa ké i kiŋ, na má ká pə atakaa ké taasi.

2 Teləsi kancaalaya nyémə mpa ma yəkaa tə pa təo təm ke kufama təo iləna má su-węyə atakaa taa.

3 Mŕóygú ma caa kpeŋkpelası tonj nyənsı na má ká atakaa, na má saakı pəe kpaatanaa, na má kpaana-węyə puyu taa.

4 Iləna Tacaa tələsi pa təo kék kosəsutu naanuwā wei
i ka keesa kəkə taa kék kuyaŋku mə təna í kota puŋu
luŋu təe tə, na í cəle-m.

5 Iləna má tii na má tú pəe kpaatanaa mpeyə atakaa
wei ma saaka mpv tə i taa. Na á we təna isu Tacaa ka
heela-m tə.

6 Mpýyú Isayeli nyéma kvl Pene-Yakan ləkənnaa
cələ na pá təe Mosela. Tənaya Aləŋ səpə na pá pimi-i
na i pəyalu Iliyasaa kpayə i kətuyu təmle.

7 Pa kvl təna, iləna pá təe Kukota. Pa líi təna na pá
polo Yopəta. Tetu nti tə taa ka we ləm kék.

8 Waatv inəyi Tacaa faya Lefii ləlvuŋu nyéma na pa
mpaa, na í tú-wə sı pá səyələyi Isə atakaa na pá svukı
i cokəle taa na pá laki-i təmle na pá kooliyi yəlaa kə
kvpantu na i həte kə haləna saŋa.

9 Mpv pə yelinga na Lefii nyéma feina haləm isu pa
teetvnaa. Ilə Tacaa ka heela-weyə sı inəyələ pa nyəm.

10 Mpýyú ma caya puŋu taa tətəyə kuyeeŋ nule, na
Tacaa tasa muŋu kə nti ma sələma-i tə, na í lə mə kuyu
təm.

11 Haləna í tə-m sı má polo na má təe samaa kə noŋč
na pá təyə tetu nti i ka heela pa caanaa na tuunav sı i
ká ha-wə tə.

Mpi Tacaa caana i yəlaa tə

12 Isayeli nyéma mə, mpi Tacaa caakı təyole sı i
nyana-i na í təy i mpaaŋ təna taa kék teitei na í səəli-i
na í ləpi-i təmle na mə lotu təna na mə ləsayə təna.

13 Tacaa caa kék sı i tóki i kosəsutu na i kiŋ wei ma
hvla-meyə saŋa isəntə tə. Na pə yele na í cayana mə
tı təpəleketee.

14 Inı i tənnə isətənəŋ inı i təna, na tetu na pə təna
mpi pə wə tə taa tə.

15 Pécó mə caanaa tike kə Tacaa luyu sувwa. Pə waalı kē pa piya mə, үena í ləsi-męxę piitimnaa təna taa, үsu í naakuyu saňa isəntə tə.

16 Mpı tə, í layası hatoo mə nyama taa təkpataa, í taa tasa laŋkpusəj.

17 Mpi tə, Tacaa kele səsaa taa səsə, na i tike nté Isə. I kē tonjtı wei pa nyekəyı təgə. I fayasəyı yələa. Pəyele i paa feina kuhav үsu yəlv na pécó i ha təmpana.

18 Inı i tayənəyəna sulav na leelu pa təm. Pəyele i səəla muvlu kē na í caləyı-i na í suuki-i wontu.

19 Pə təo kē pə wəe sı me tətə műi səəli muvluu. Mpi tə, mə mayamaya í ka kē muvluu ke Icipiti tətə taa kē.

20 Tacaa mə Isə kē í ká nyana, na i tike ke í ká səe na mə ləsaya sув-i, na i sükı mə nəəsi na i həte.

21 I tike nté mə Isə, inəyı í ká saň. Pécó inı i lapənamęxę təma səsəona səyəntü nyəna wena i naňa mə isəpee tə.

22 Mə cəsənnaa tiiwa Icipiti tə pa wə yəlvnyəej nütoso na naanuwā tike kē. Ama Tacaa lapa na í huki.

11

Isə səsəontu

**PIIPILI CSILCTM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin**

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377